

กรอบการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา รอบสาม

ปรับปรุงครั้งล่าสุดตามมติคณะกรรมการบริหาร สมศ.

ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๒ วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๒

มาตรฐานที่ ๑ ด้านคุณภาพบัณฑิต

สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการรับนักศึกษาเข้าเรียนที่มีคุณสมบัติและจำนวนตรงตามแผนการรับนักศึกษา และสอดคล้องกับเป้าหมายการผลิตบัณฑิตอย่างมีคุณภาพ สถาบันจัดให้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนการสอน คณาจารย์ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษา ทั้งการจัดกิจกรรม การพัฒนาการเรียนรู้ทั้งในและนอกหลักสูตร และตอบสนองความต้องการของนักศึกษา สถาบันผลิตบัณฑิตได้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ทั้งด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งได้ตามคุณลักษณะที่เป็นจุดเน้นของสถาบัน กล่าวคือ เป็นผู้ใช้ภาษาได้ดี ถูกต้อง ประพฤติดี มีกิริยามารยาทดี มีรสนิยมดี คิดตรึกตรองได้ต้องแท้ เจริญออกงามเพราะความใฝ่รู้และสามารถแปลความคิดเป็นการกระทำได้สำเร็จ เป็นผู้เรื่องปัญญา มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีทักษะและภูมิปัญญา ในฐานะนักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูง มีทักษะในการวิจัย มีจิตสำนึกและภูมิธรรมในฐานะพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก

มาตรฐานที่ ๑ ด้านคุณภาพบัณฑิต

ที่	ตัวบ่งชี้	กลุ่มสถาบัน				
		ข (๑) ๔๐%	ข (๒) ๓๐%	ค (๑) ๓๐%	ค (๒) ๔๐%	ง ๓๐%
๑.๑	ร้อยละบัณฑิตระดับปริญญาตรีที่ทำงานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน ๑ ปี	๑๐	๑๐	๕	๑๐	๕
๑.๒	ร้อยละบัณฑิตระดับปริญญาตรีที่สอบผ่านใบประกอบวิชาชีพผ่านในครั้งแรก	๑๕	๑๐	๕	๒๐	๕
๑.๓	ระดับคุณภาพของบัณฑิตปริญญาตรีตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ	๑๕	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
๑.๔*	ร้อยละวิทยานิพนธ์ที่มีการนำไปใช้ประโยชน์	-	-	๕	-	-
๑.๕*	ร้อยละวิทยานิพนธ์ปริญญาโทที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีคุณภาพระดับชาติหรือระดับนานาชาติ	-	-	-	-	๕
๑.๖*	ร้อยละวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีคุณภาพระดับนานาชาติ	-	-	๕	-	๕

มาตรฐานที่ ๒ ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินงานตามพันธกิจด้านการวิจัยอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ภายใต้จุดเน้นเฉพาะโดยมีการดำเนินการตามนโยบาย แผนงาน งบประมาณ มีการบริหารและการจัดการ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนคณาจารย์ นักวิจัย และบุคลากรให้มีสมรรถนะในการทำวิจัย ส่งเสริมและสร้างเครือข่ายการทำวิจัยกับหน่วยงานภายนอกสถาบัน เพื่อให้ได้ผลงานวิจัย/ผลงานประดิษฐ์และงานริเริ่มสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ ที่เป็นนวัตกรรมที่นำไปสู่การสร้างและพัฒนาบัณฑิตที่เรื่องปัญญา มีคุณธรรมและความเชี่ยวชาญสูง การสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ เป็นการเปิดโลกทัศน์ใหม่และขยายพรมแดนของความรู้และทรัพย์สินทางปัญญาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้จริง ทั้งการใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ การใช้ประโยชน์ในเชิงสาธารณะ การใช้ประโยชน์เชิงนโยบาย และการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ เป็นต้น

ในสถาบันอุดมศึกษาต้องสร้างความเข้มข้นทางวิชาการ สร้างผลงานที่มีคุณภาพสูง และสร้างคณาจารย์ในแวดวงวิชาการ ดังนั้นจึงควรเป็นงานวิจัยเชิงวิชาการ คือนำผลงานวิจัยไปตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติได้ หากเป็นงานวิจัยและพัฒนาที่ต้องเป็นงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ ต้องเป็นผลงานที่มีคุณภาพ คือนำผลไปใช้ประโยชน์ได้ตามความต้องการของผู้ใช้จริง รวมทั้งนักวิจัยสามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เกี่ยวกับการใช้ความรู้ในการพัฒนา เป็นการเรียนรู้ที่สั่งสมและถ่ายทอดสู่ผู้อื่นได้ ประเด็นสำคัญก็คือไม่ว่าเป็นงานวิจัยพื้นฐานหรืองานวิจัยประยุกต์ก็ตาม ต้องเป็นงานวิจัยแท้ คือการมีผลเป็นการเรียนรู้สั่งสมองค์ความรู้ และถ่ายทอดองค์ความรู้นั้นๆ ได้ ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพและขีดความสามารถของคนไทย สนองยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ รวมทั้งการพัฒนาประเทศสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมความรู้ และสังคมแห่งภูมิปัญญา อันก่อให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้และใฝ่รู้ตลอดชีวิต และวัฒนธรรมการใช้ความรู้ในการกำหนดทิศทาง ยุทธศาสตร์ และการพัฒนาตลอดจนการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

มาตรฐานที่ ๒ ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

ที่	ตัวบ่งชี้	กลุ่มสถาบัน				
		ข (๑) ๑๕%	ข(๒) ๑๕%	ค(๑) ๓๐%	ค(๒) ๑๕%	ง ๓๐%
๒.๑	ร้อยละงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ในระดับชาติหรือนานาชาติ	๕	๔	๕	๔	๗
๒.๒	ร้อยละงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำมาใช้ประโยชน์	๕	๔	๗	๖	๕
๒.๓	ร้อยละผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ	๕	๔	๖	๕	๖
๒.๔*	ร้อยละงานวิจัยบนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเพื่อท้องถิ่น	-	๓	-	-	-
๒.๕*	ร้อยละบทความวิจัยที่ได้รับการอ้างอิงในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติ	-	-	๖	-	๖
๒.๖*	จำนวนผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการจดทะเบียนสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตร	-	-	๖	-	๖

มาตรฐานที่ ๓ ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม

สถาบันอุดมศึกษามีการให้บริการวิชาการที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทั้งในวงกว้างและกลุ่มเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งอาจให้บริการโดยการใช้ทรัพยากรของสถาบันหรือใช้ทรัพยากรร่วมกันทั้งในระดับสถาบันและระดับบุคคลในหลายลักษณะ อาทิ การให้คำปรึกษา การศึกษาวิจัยค้นคว้าเพื่อแสวงหาคำตอบให้กับสังคม การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นต่างๆ การจัดให้มีการศึกษาต่อเนื่อง บริการศิษย์เก่าและประชาชนทั่วไป การให้บริการทางวิชาการที่สามารถจัดในรูปแบบการให้บริการแบบให้เปล่าด้วยสำนึกความรับผิดชอบของความเป็นสถาบันอุดมศึกษาในฐานะเป็นที่พึ่งของสังคม หรือเป็นการให้บริการเชิงพาณิชย์ที่ให้ผลตอบแทนเป็นรายได้ หรือเป็นข้อมูลย้อนกลับมาพัฒนาและปรับปรุงเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ การให้บริการทางวิชาการโดยการถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ เป็นที่พึ่งและแหล่งอ้างอิงทางวิชาการ เสนอแนะแนวทางที่เหมาะสม สอดคล้อง อันก่อให้เกิดความมั่นคง ความเข้มแข็ง และการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชน สังคม ประเทศชาติและนานาชาติ ตลอดจนการส่งเสริมการมีบทบาททางวิชาการ และวิชาชีพในการตอบสนอง ชี้นำ และเตือนสติสังคมของสถาบันอุดมศึกษาโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะ

มาตรฐานที่ ๓ ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม

ที่	ตัวบ่งชี้	กลุ่มสถาบัน				
		ข (๑) ๑๕%	ข(๒) ๒๕%	ค(๑) ๑๐%	ค(๒) ๑๕%	ง ๑๐%
๓.๑	ระดับความสำเร็จของการบรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนงานบริการวิชาการแก่สังคม	๕	๕	๓	๕	๔
๓.๒	ระดับความสำเร็จในการนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการวิจัย	๕	๕	๔	๖	๓
๓.๓*	ระดับความสำเร็จของการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน	๕	๕	๓	๔	๓
๓.๔*	ระดับความสำเร็จของการส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	-	๕	-	-	-
๓.๕*	ระดับความสำเร็จของการเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิชาชีพครูและประสิทธิผลของการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา	-	๕	-	-	-

มาตรฐานที่ ๔ ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของชาติทั้งในระดับบุคคลและระดับสถาบัน มีระบบและกลไกในบทบาทเป็นหน่วยส่งเสริมวัฒนธรรมโดยเฉพาะในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ศิลปะและวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนโดยตรงหรือโดยอ้อม เพื่อให้นักศึกษาและบุคลากรของสถาบันได้รับการปลูกฝังให้มีความรู้ ตระหนักถึงคุณค่า เกิดความซาบซึ้งและมีสุนทรียะต่อศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องจรรโลงความดีงามในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ มีวิถีชีวิตที่ปรารถนา และเรียนรู้วิธีการจัดการวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่ไม่พึงปรารถนาได้ สถาบันมีการกำกับดูแลและส่งเสริมการดำเนินงานด้านนี้อย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของสถาบัน

มาตรฐานที่ ๔ ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

ที่	ตัวบ่งชี้	กลุ่มสถาบัน				
		ข (๑) ๕%	ข(๒) ๕%	ค(๑) ๕%	ค(๒) ๕%	ง ๕%
๔.๑	ระดับความสำเร็จในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ศิลปวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตในสถาบัน	๒	๒	๒	๒	๒
๔.๒	ระดับความสำเร็จของกิจกรรมนักศึกษาในการอนุรักษ์พัฒนาศิลปวัฒนธรรม	๒	๒	๒	๒	๒
๔.๓	ระดับความสำเร็จในการส่งเสริมพัฒนาและการจัดการอุตสาหกรรมสร้างสรรค์บนพื้นฐานศิลปะและมรดกทางวัฒนธรรมตามอัตลักษณ์ของสถาบัน	๑	๑	๑	๑	๑

มาตรฐานที่ ๕ ด้านการบริหารและการพัฒนาสถาบัน

สถาบันอุดมศึกษามีระบบการบริหารและการจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพในการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ และค่านิยมไปสู่การปฏิบัติอย่างมีเอกภาพ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และพันธกิจที่กำหนดไว้ โดยมี สภาสถาบันทำหน้าที่กำกับดูแลนโยบาย การดำเนินงานตามแผน การบริหารบุคคล การบริหารงบประมาณ และทรัพย์สิน การบริหารสวัสดิการที่จัดให้นักศึกษา และบุคลากรทุกคน รวมทั้งกำกับติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่กำหนด มีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานของสภาสถาบัน และการบริหารและการจัดการของผู้บริหารทุกระดับสู่ประชาคมภายใน สถาบัน และภายนอกสถาบันภายใต้หลักธรรมาภิบาลที่ประกอบด้วยหลักนิติธรรม คือ จะต้องบริหารและจัดการทุกอย่างโดยชอบด้วยกฎหมายและถือเอากฎหมายเป็นใหญ่ หลักคุณธรรมจริยธรรม หลักความชอบธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักการตรวจสอบได้ และหลักความคุ้มค่า

มาตรฐานที่ ๕ ด้านการบริหารและการพัฒนาสถาบัน

ที่	ตัวบ่งชี้	กลุ่มสถาบัน				
		ข (๑) ๑๕%	ข (๒) ๑๕%	ค (๑) ๑๕%	ค (๒) ๑๕%	ง ๑๕%
๕.๑	ระดับความสำเร็จในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสภาสถาบัน	๔	๔	๔	๔	๔
๕.๒	ระดับความสำเร็จในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถาบัน	๓	๓	๓	๓	๓
๕.๓	ระดับคุณภาพของคณาจารย์	๔	๔	๔	๔	๔
๕.๔	ระดับความสำเร็จของการพัฒนาสถาบันให้บรรลุเป้าหมายตามอัตลักษณ์ของสถาบัน	๔	๔	๒	๔	๒
๕.๕	ระดับความสำเร็จของการพัฒนาสถาบันสู่ระดับสากล	-	-	๒	-	๒

มาตรฐานที่ ๖ ด้านการประกันและพัฒนาคุณภาพภายใน

สถาบันอุดมศึกษาจะต้องแสดงควมมีมาตรฐานและคุณภาพด้วยการเป็นประชาคมแห่งการสร้างความรู้ และองค์การแห่งการเรียนรู้ที่มีขีดความสามารถในการค้นคว้าวิจัยสร้างความรู้ใหม่ทั้งเพื่อพัฒนาสังคมและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อุดมศึกษาไทยยังต้องแสดงความเป็นอุดมศึกษามหาชนที่มีคุณภาพ นอกจากนี้อุดมศึกษาไทยต้องมีความเป็นเลิศที่ใช้การได้ในสังคมแห่งการตรวจสอบอย่างเข้มข้น เพื่อการพัฒนามาตรฐานและคุณภาพอย่างต่อเนื่องซึ่งจะนำอุดมศึกษาไทยไปสู่อุดมศึกษาสากลบนถนนนานาชาติ ดังนั้นการประกันคุณภาพอุดมศึกษาจึงเป็นการประกันคุณภาพเพื่อความรู้สู่ความเป็นเลิศ และการประกันคุณภาพเพื่อผู้เรียน หัวใจของระบบการประกันคุณภาพที่ดีคือ การใช้ระบบและกระบวนการประกันคุณภาพในการสร้างประชาคมที่มีวัฒนธรรมในการเรียนรู้ และตรวจสอบการทำงานของตนเองเพื่อผู้อื่นอยู่เสมอ ซึ่งจะนำไปสู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่เป็นพลวัต เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ เผยแพร่ข่าวสารทั่วทั้งสถาบัน พร้อมกับการมีการกำหนดมาตรฐานการทำงานทุกด้านแบบมีอาชีพที่สามารถตรวจสอบการทำงานได้ทุกชั้นตอน มีกลไกรับฟังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกสถาบัน เพื่อนำข้อคิดความเห็นจากทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมมาใช้ในการกำกับแนวทางประกันคุณภาพของสถาบัน อย่างไรก็ตามสถาบันอุดมศึกษาพึงมีอิสระและเสรีภาพทางวิชาการในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพที่เหมาะสมของตนเอง และในขณะเดียวกันก็พึงให้อิสระแก่หน่วยงานภายในในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพตามเงื่อนไขเฉพาะของแต่ละหน่วยงานด้วย

ระบบประกันคุณภาพภายในโดยทั่วไป ประกอบด้วย ระบบแรกคือ ระบบการพัฒนาคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วยกำหนมาตรฐาน กระบวนการวางแผน และออกแบบระบบงานเพื่อคุณภาพและการจัดการกระบวนการและการควบคุมคุณภาพ ระบบที่สองคือ ระบบการตรวจสอบคุณภาพเพื่อเร่งรัดให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานคุณภาพที่กำหนด และระบบที่สามคือ ระบบการประเมินภายในและกระบวนการปรับปรุงคุณภาพ การประกันคุณภาพภายในเป็นหน้าที่ของสถาบันในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน โดยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากต้นสังกัด ทั้งนี้การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่องและสามารถรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกได้

มาตรฐานที่ ๖ ด้านการประกันและพัฒนาคุณภาพภายใน

ที่	ตัวบ่งชี้	กลุ่มสถาบัน				
		ข (๑) ๑๐%	ข (๒) ๑๐%	ค (๑) ๑๐%	ค (๒) ๑๐%	ง ๑๐%
๖.๑	ผลประเมินการประกันคุณภาพภายในโดยต้นสังกัด	๔	๔	๔	๔	๔
๖.๒	ระดับความสำเร็จในการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถาบัน	๓	๓	๓	๓	๓
๖.๓	ประสิทธิผลและผลลัพธ์ของการประกันคุณภาพภายใน	๓	๓	๓	๓	๓

หมายเหตุ ใช้ข้อมูล ๓ ปีย้อนหลัง